REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 2. Brașov, Miercurĭ-Joi 3 (16) Ianuarie. 1902.

1901—1902.

Reprivind asupra celor petrecute în anul espirat la noi, înăuntru, aflăm, că cu tótă aparenta îmblânḑire a tratamentului naționalităților din partea guvernului, și acest an a contribuit în mĕsură însemnată la înăsprirea situațiunii diferitelor naționalități și mai ales a situațiunii Românilor.

N'a fost numai o întêmplare, că în anul 1901 s'au inaugurat discuțiile înfocate în adunările comitatense, care au avut de obiect faimósa petițiune a Secuilor pentru schimbarea legii de naționalitate în sens reacționar, și că s'au mai inaugurat planurile de colonisare ale ministrului Darány, avênd ca țintă în deosebi maghiarisarea Câmpiei Ardealului.

Nimic n'a făcut guvernul pentru a pune stavilă pornirei dușmănóse, ce se manifesta prin alaiul inscenat de cătră șoviniștii de pretutindenĭ cu scop de a dobândi de'a dietă ștergerea legii de naționalitate. S'a părut un moment, că șeful guvernului, Szell, vrea sĕ mișce cel puțin degetul cel mic în apĕrarea naționalităților. Dér n'a făcut nicĭ măcar atât, ci a aflat de bine numai a-le da șoviniștilor în propriul lor interes sfatul, ca sĕ se mai astêmpere și sĕ nu compromită prin graba lor nechibzuită lucrarea clădirei „statului național maghiar“.

Încât pentru colonisări n'avem decât sĕ accentuăm, că ele sunt urzite și puse la cale numai de cătră guvern.

Sub zodia uneltirilor sĕcuescĭ în contra legii de naționalitate și a colonisărilor, carĭ tind la maghiarisare, — neuitând nicĭ politica și tactica urmărită cu ajutórele de stat de tot feliul, date preoțimei nemaghiare, — se făcură pregătirile pentru alegerile dietale generale.

S'a făcut mare svon și împrejurul legei pentru jurisdicțiunea Curiei în afacerĭ electorale. Se ḑicea că prin acéstă lege li-s'a dat posibilitate și naționalităților d'a participa cu succes la alegerĭ.

Am vĕḑut cum a fost, și ne-am putut convinge, că aveau dreptate oficioșii lui Szell, când afirmau, că candidaturile unor rĕsleți și rĕtăcițĭ din sinul Românilor n'aveau decât numai o importanță cu totul individuală și nu erau în vre-o legătură nicĭ cu politica nóstră generală națională, nicĭ cu politica lui Szell. Acesta din urmă la tóte se gândea, numai la aceea nu de a face ca Românii sĕ fiă cu adevĕrat representați în dietă.

Politica de revindicare a drepturilor naționale ajunse în astfel de împrejurărĭ a fi cu totul delăturată și înlocuită de politica de acomodare, din partea acelora, carĭ au luat parte la luptele electorale. Aceștia sunt Sașii și Slovacii; Sêrbii radicalĭ au observat și astă-dată obstinență la alegerile dietale și numai parte din ei au întrat în acțiune alegêndu-se c'un singur deputat.

Din mult bucinata „representare a naționalităților în parlament“ s'a ales nimica tótă. Sașii ardelenĭ au fost totdéuna representați, cei treispre-ḑece deputați ai lor n'au contribuit prin urmare cu nimic la schimbarea situațiunei. Rĕmas'au dér numai cei 4 Slovacĭ și 1 Sêrb, carĭ deja în așa scurt timp au învĕțat a-se „acomoda“ și încă atât de bine încât stau sĕ întrécă pe Sașĭ.

Despre resultat n'a rĕmas deocamdată nimenĭ surprins. Amintiții deputați, numiți ai naționalităților, nicĭ n'au îndrăsnit până acum a lua o posiție hotărîtă națională în dietă. În desbaterea adresei de rĕspuns la discursul tronului abia s'a ridicat un deputat sas, mărginindu-se numai de-a apĕra pe conaționalii sĕi față cu nisce atacurĭ exagerate șoviniste.

De aicĭ a urmat apoi, că îndrăsnéla adversarilor causei naționalităților a crescut așa de mult, încât pressa maghiară începù a striga în gura mare, că deputații ai naționalităților nu pot fi în Ungaria, de óre-ce acela care e deputat, nu póte face altă politică, după lege, decât politică specifică maghiară.

Așa s'a presentat in 1901 situațiunea naționalităților față cu nisuințele ungurescĭ.

Dalmația. De câte-va sĕptĕmânĭ pressa streină se ocupă mult cu cestiunea încorporărei *Dalmației* la Ungaria. *„Secolo“*, unul din marile ḑiare italiene, are informațiunea, că guvernul unguresc ar fi adresat corónei o propunere cu privire la *reincorporarea Dalmației*. Și guvernul austriac s'ar fi pronunțat în cestiunea acésta, *protestând contra reincorporărei*, care de s'ar face, ar fi decisă și cestiunea, că la care dintre cele două părțĭ a monarchiei sĕ aparțină *Bosnia și Herțegovina*.

Datorie nouă de 200 milióne. Ḑiarele guvernamentale aduc scirea, că ministrul unguresc de finance *Lukacs* are de gând sĕ facă un împrumut de *200 milióne coróne*. El a întrat deja în negocierĭ cu băncile din Viena. Miliónele acestea ar avé de gând sĕ le plaseze guvernul în investițiunĭ, antreprise industriale, căĭ ferate strategice, ce s'ar fi proiectând a-se face peste Carpațĭ în Galiția, din Ungaria începênd. — S'ar puté óre face un pas „înainte“ fără contractare de împrumuturĭ și datoriĭ?

„Politică națională“. — Maghiarii sunt geloșĭ pe laurii ce i-a câștigat *Bülow* în parlamentul prusian, vorbind despre politica națională germană în legătură cu evenimentele din Wreschen. *„Magyarország“* ocupându-se cu discursul lui Bülow, pe care-l schițăm și noi mai jos, face o paralelă între politica națională germană și politica națională maghiară. După-ce spune, că aḑi nu se face în Ungaria politică națională maghiară și că în politica acésta pe Ungurĭ i-au întrecut toți vecinii, ḑice:

„La noi—*„szabad a vásár“* (e liber târgul). Școle germane, valahe, slovace; societăți culturale germane, valahe, slovăcescĭ; institute de banĭ germane, valahe slovăcescĭ; bisericĭ valahe, slovăcescĭ. Esistă „insula nimĕruĭ“ în Dunăre? — Dér țera nimĕrui esistă în basinul Dunărea-Tisa. Bun pămênt, frumos pămênt, scump pămênt. Cât cere din el Germanul? Se mulțumesce óre Valachul cu Ardealul, séu doresce și părțile anexate, póte chiar până la Tisa? Dér Slovacul cu ce se mulțumesce? Dați năvală numai. Nu vĕ rușinați. Pămêntul acesta se năruesce deja. Poți sĕ-l capeți, sĕ-l parcelezĭ, sĕ-l cumperĭ. Vechiul stăpân s'a obosit în muncă, șĭ-a pierdut energia. El nu-i capabil a pricepe spiritul timpului“. — Articolul, din care estragem pasagiul acesta, e scris de Bartha Miklos. N'o fi vrênd dór Bartha sĕ agiteze în chipul acesta?

Atac german în contra Maghiarilor. Cu multă supĕrare înregistrézĕ foile ungurescĭ scirea, că în ședința de Lunĭ a parlamentului germaă, deputatul *Hasse* a ținut un discurs plin de cele mai „veninóse“ atacurĭ în contra Maghiarilor. *Hasse* a ḑis, că ministru-președinte Coloman *Szell* a afirmat greșit, că societatea „Alldeutsch“ defășură activitate în Ungaria. „Alldeutsch“ nu s'a ocupat nicĭ-odată cu gândul de a iniția o mișcare în Ungaria. — *Hasse* a vorbit apoi despre *raporturile de naționalitate*. Pressa maghiară a mers până a publica o pretinsă declarație, ce a făcut'o împĕratul Wilhelm cu ocasia visitei sale la Budapesta, și după care împĕratul ar fi ḑis, că Maghiari pot face ce vréu, și că el nu va interveni de dragul Sașilor din Sibiiu. Oratorul trage la îndoială, că împĕratul ar fi făcut declarația acésta, și a cerut lămurirĭ dela guvern. Secretarul de esterne însĕ n'a rĕspuns prin nicĭ un cuvênt.

Bülow despre cestiunea polonesă.

In camera prusiană a ajuns la ordinea ḑilei *afacerea din Wreschen* în urma unei interpelațiĭ.

Jazdenski motivând interpelarea ḑise, că Polonii au școle, dér limbă de predare n'au. Nicăirĭ în lumea civilisată nu pot pricepe faptul acesta. Ce fel de religiune póte fi aceea, care se propune cu bâta în mână? Polonii și 'ntréga lume civilisată numesc procederea acésta o *barbarie*. Statul nu e călĕu și religia n'a fost făcută de suveran. Părinții polonesĭ din Wreschen au cerut ușurarea ordinului, fiind-că copiii lor nu pricep în de-ajuns limba germană. Cererea li-s'a respins și 14 copii au fost pedepsiți în faptă. De ce? Find-că n'au ascultat de părinții lor. Unde rĕmâne atuncĭ porunca a patra? In fața sentinței dela Wreschen dreptatea trebue sĕ-șĭ ascundă fața de rușine. (Mare sgomot.)

Contele *Bülow* constată, că pressa polonesă și Jazdewski esagerézĕ casul din Wreschen, cu scop de a provoca încurcăturĭ internaționale. Vina asupra celor întêmplate o pórtă agitația polonesă. *Limba polonă nu-i permis a-se mai folosi în predarea religiunei.* Nimenĭ nu opresce pe Polonĭ a vorbi, cum le place, dér ei *sĕ învețe nemțesce.* (Par'că ar vorbi Komjathy, orĭ Wlassics — Red.) și se colaboreze și ei la opera culturală germană. Numai o politică cunósce Bülow: o *națiune indivisibilă germană. Nu pote tolera, ca rădĕcinile puterii prusiane sĕ vegeteze.* Cestiunea polonesă nu este una din cestiunile cele mai însemnate, ci e *direct* cestiunea cea mai capitală dela resolvirea căreia atêrnă desvoltarea cea mai apropiată a Prusiei. Ținem la politica nóstră și eventual vom aplica mijlóce de stat mai numeróse în ajutorul țĕrănimei prusiene și vom înființa *și garnisóne.* Guvernul va urgita colonisările în Posen și va ajutora poporațiunea germană cu mijlóce de stat etc.

Cu alte cuvinte, Bülow însușĭ nu esitézĕ a declara, că guvernul va face tot posibilul pentru întărirea germanismului în Posen, chiar décă acésta s'ar face spre ruinul bieților Polonĭ.

Congresul pentru autonomia catolică.

Ședința dela 13 Ianuarie.

Discusiunea s'a ținut și în ședința acésta la nivel. Majoritatea oratorilor a fost în contra proiectului comisiunei de 27.

Hortovanyi Jozsef nu primesce în nicĭ o împrejurare proiectul. Dă lămurirĭ asupra tendențelor autonomiei din 1791 începênd. La 1872 s'a făcut un statut, dér n'a primit sancțiunea. Afacerea s'a amânat până la 1894. La 1895 ministru-președinte a declarat, că catolicilor li-se va da autonomia, declarație, care s'a făcut în urma disposițiunei patronului suprem. La 1895 ministru Wlassics a spus, că va convoca congresul pe basa statutului din 1871. De mult catolicii ar avé autonomia, décă ei n'ar avé drept asupra fondurilor și fundațiunilor. In proiectul actual nu vede oratorul, decât renunțare la drepturĭ. Nu esitézĕ a declara, că mai bine sĕ nu fie autonomie, decât o autonomie în felul cum se proiectézĕ. Décă pe basa actualului proiect s'ar clădi cetatea autonomiei, ar întra în ea numai guvernul, ér catolicii ar rĕmâné pe dinafară. Prin statutul actual catolicii șĭ-ar săpa mormêntul, de-asupra căruia ar trebui pusă inscripția, că 10 milióne catolicĭ au capitulat înainte de a fi luptat.

Br. *Andreanszky* primesce proiectul. *Saghy* Gyula combate de asemenea proiectul. E convins, că diferențele esistente se vor mai înăspri, în loc sĕ dispară, cu ocasia desbaterei pe paragrafĭ.

Dudek I. polemisézĕ cu Apponyi. In mișcarea pentru autonomie a urmat o colosală decadență dela 1848 încóce. In noul proiect abia décă se mai găsesce minimul de drepturĭ ale catolicilor. Stăm pe basa de drept și nu cerșim grația nimĕrui. In proiect se cuprinde renunțare la drepturĭ și nu voim sĕ întrăm într'o situație încurcată. Asémănă autonomia altor confesiunĭ cu autonomia cuprinsă în proiect și ajunge la conclusiunea, că autonomia ce li-s'ar da catolicilor, ar fi umilitóre, la ceea-ce catolicii nu-șĭ vor da votul. Guvernul tinde la prepotența statului și prin înființarea autonomiei plănuite voiesce sĕ scurteze și autonomia bisericei rom. cat. din Ardeal.

Contele Vladimir *Zichy* spune, că statul s'a transformat în stat fără confesiune. Dreptul de candidare la ocuparea beneficiilor înalte eclesiastice l'a confiscat guvernul pentru sine; pentru administrarea averilor nu li-se dă catolicilor drepturĭ. Ce vedem pe terenul școlar? Ireligiositatea și scepticismul se lățesc mereu. Factorii chemați ar avé datoria de a scuti tinerimea de tóte acestea. La tóte putem

renunța. numai la dreptul de numire a învĕțătorilor nu.

Molnar I. dice, că 'i dispar tóte ilusiunile, căcĭ décă autonomia se va face pe basa acésta, ea va fi ca un ofticos gata în tot momentul a-șĭ da sufletul. Guvernul a declarat, că numai atuncĭ va înainta corónei spre aprobare un statut autonomic, décă acesta n'ar necesita modificarea legilor actuale. Cuvintele acestea spun destul. Guvernul vré sĕ-șĭ mențină și pe viitor îngerința, ce a esercitat'o atuncĭ, când religia catolică era religie de stat. Guvernul dă celor-lalte confesiunĭ totul, fiind-că ele n'au patron suprem, catolicilor însĕ nu le dă nimic, numai pentru-că ei au patron suprem, pe însu-șĭ capul încoronat. Se dice, că chiar décă nu căpĕtăm drepturĭ, ne susținem cel puțin pe cele ce le avem. Dér tocmai partea contrară nu vré sĕ recunóscă drepturile. Guvernele promit, dér nu dau nimic. N'am venit aicĭ, ca sĕ cedăm drepturĭ, ci sĕ le pretindem, sĕ le eluptăm și nu trebue sĕ ne liniștim cât timp guvernele nu vor respecta drepturile nóstre. Décă adĭ, când suntem corporațiune codificătóre, guvernul tractéză în chipul acesta cu noi, cum va tracta el atuncĭ, când după marșrută dată vom fi o corporație dirigentă. Nu primesce proiectul.

Craniul lui Petöfi în Blașiŭ.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans".)

Blașiŭ, 13 Ianuarie st. n.

Cu trenul accelerat de Sâmbătă a sosit Kéry Gyula dela Pesta, ca sĕ vadă craniul lui Petöfi, proprietatea gimnasiului din Blașiŭ. În presența directorului gimn. și a mai multor domnĭ profesorĭ și alțĭ asistențĭ, d-l Kéry cu cartea într'o mână, din care îșĭ lua datele amĕnunțite asupra persónei lui Petöfi, ér în mâna cealaltă ținênd craniul, mai bine de-o óră l'a esaminat cu de-amĕruntul, și după acéstă minuțiósă esaminare a recunoscut, că este craniul lui Petöfiy, dér spre mai mare siguranță în decursul dilei de Dumineca a telegrafat la Pesta după doi antropologĭ, pe carĭ îi aștéptă Kery (pe Marțĭ). Étă cum a ajuns craniul în proprietatea gimnasiului. Bernard Reichenberger la 1848 a fost medic-chirurg în armata austriacă, trimes cu miliția austriacă, ca sĕ îngrópe cadavrele de pe câmpul de luptă. La marginea unui șanț a dat de corpul lui Petöfi, pe care Reichenberger îl cunoscea în persónă bine. O inspirație momentană îl făcù sĕ separe capul de trup, și punêndu-l în traista medicală, îl duse acasă și curățindu-l a păstrat craniul ca o suvenire prețiósă. De frică n'a împărtășit nimĕnui secretul. Prin anii 60 sĕ pornise o mișcare intensivă spre a afla date autentice despre cadavrul lui Petöfi. Unii țineau, că e în Rusia, alții. că a cădut în Transilvania, cu un cuvênt după tóte sforțările, date sigure nu s'au putut afla. Reichenberger înfricat și la rugarea soției lui a depărta craniul pe o cale séu altă, îl luà și-l duse la directorul gimnasial, făcêndu-l donațiune museului de aicĭ și spunênd numai, că este craniul unui ofițer rebel Ungur din 48. — La 1895 înainte de mórte Reichenberger a încredințat secretul nepotului sĕu Carol Fischer, amploiat la procuratura din Sibiiu.

D-l Kery a rugat pe profesorul de desemn Flaviu Domșa de aicĭ, ca sĕ desemneze căpățîna în profil și în față, ceea ce o și face sub supraveghierea unei comisiunĭ.

*

Datele asupra provenienței craniului, espuse de d-l director al gimnasiului și confirmate și de alții, între carĭ de Il. Sa prepositul I. Moldovan, au fost scrise într'un proces verbal, pe care l'au iscălit toțĭ cei ce au fost de față la esaminarea craniului.

Dăm după „B. H." și pe rĕspunderea acestui diar, declarația d-lui Iosif Hossu, canonic și director gimnasial, precum și declarația d-lui profesor Al. Viciu. Étă ce a spus d-l Hossu:

„Când am cetit prima scire în „B. Hirlap", că se caută în Sibiiu un craniu dăruit de un medic, eu am sciut, că acel craniu nu póte fi la Sibiiu, căcĭ pe acele vremurĭ seminariul din Sibiiu nu avea museu. Am bănuit decĭ numai decât, că nu póte fi vorba, decât de craniul păstrat în colecția gimnasiului din Blășiŭ și despre a cărui proveniență pot sĕ istorisesc următórele: La 1874, când am venit aicĭ ca profesor, tóte aparatele didactice ale institutului erau aședate în museul de sciințele naturale. Fiind eu profesor de fisică, am avut ocasiune adesea a vedé acest craniu, pe care se afla scris pe o bucățică de hârtie în limba română următórele: *„Capul unui ofițer revoluționar din 1848"*. Alții îșĭ aduc aminte, că în locul cuvêntului *revoluționar* era *rebel*, ceea-ce însĕ este identic. Nu pot susținé anume, care din aceste douĕ cuvinte era scris pe hârtie. Profesorii noștri mai bĕtrânĭ îșĭ aduc aminte, că numitul craniu a fost donat institutului nostru de către medicul Reichenberger Bernat. Reichenberger era un bărbat, care se bucura de stima generală. La ordinul Esc. Sale Metropolitului dela 5 Ianuarie, craniile le păstrez într'o ladă de fier cu douĕ chei. Observ, că în dilele antecedente am arătat deosebit fie-căruĭ profesor craniile, întrebându-l pe fie-care, pe care din cele trei cranii îl crede a fi al lui Petöfi? Și toțĭ au indicat craniul din cestiune. Forma craniului se deosebesce în mod esențial de celelalte douĕ. Dintele canin din stânga, este cu totul diferit. Este bătătóre la ochĭ mai ales convexitatea óselor de sub pleópe și concavitatea vêrfului nasului. Craniul însușĭ este mic și rotund.

Profesorul Al. Viciu a făcut următórea declarațiune:

„Prepositul capitular I. M. Moldovanu mi-a spus, că-șĭ aduce aminte, că Reichenberger a donat acest craniu pentru colecția gimnasiului, împreună cu inscripția amintită de d-l director. Relevez, că prepositul Moldovan era profesor la gimnasiu prin anii șéșe-decĭ, când s'a făcut donația. Îmĭ aduc aminte fórte bine, că am vĕdut adese-orĭ acest craniu pe biuroul medicului Reichenberger. După datele de până acuma, convingerea mea este, că acesta în adevĕr este craniul lui Petöfi. Acéstă convingere a mea confirmată prin bulbucarea bătătóre la ochĭ a óselor pleopare, ceea-ce tradéză tipul slavic. De-asemenea declar, că Reichenberger, pe care l'am cunoscut personal și care mi-a fost medic de casă, s'a bucurat în Blașiŭ de stima generală. Încât pentru țidula cu inscripția, ea s'a pierdut cu ocasiunea formării museului, ceea-ce s'a putut întêmpla cu atât mai ușor, cu cât țidula nu era decât ușor lipită de craniu".

Amêndouĕ aceste declarații au fost trecute în procesul verbal, care s'a subscris de toțĭ cei de față și s'a aplicat stampila.

În conversația cu profesorii — spune „B. H." — s'a enunțat părerea, că este posibil, că și metropolitul Șuluțiu sĕ fi sciut despre secretul craniului, căcĭ era intim cu Reichenberger și acesta îl visita dilnic pe metropolitul, ba un nepot al metropolitului, Neagoe, a luat în căsĕtorie pe o fată de a lui Reiehenberger.

La cererea lui Kery, adresată metropolitului, de-a i-se libera craniul, Esc. Sa a rĕspuns, că acésta nu o póte face, decât cu aprobarea consistoriului, care peste o sĕptĕmână va ține ședință, cu scop de-a delibera asupra acestei cestiunĭ.

Din streinătate.

Antagonismul franco-rus în Orient *„Revue de Paris"* a publicat dilele acestea un studiu politic al cunoscutului publicist frances Victor Bérard, în care se constată cu mult regret, că în recenta expediție navală dela Mytilene, Francia a găsit sprijin la tóte puterile, la Germanĭ, Englesĭ, Italienĭ, la Austro-Ungaria, numai la Rușĭ de loc. In decurs de douĕ lunĭ de negocierĭ cu Turcia, Rusia a observat o atitudine de tot reservată. O vorbă din partea lui Sinowieff l'ar fi făcut pe Sultanul sĕ cedeze, dér cuvêntul așteptat nu s'a pronunțat, decât când flota francesă sosise deja la Mytilene. Bérard găsesce explicațiunea acestei atitudinĭ a Rusiei în rivalitatea de interese, ce esistă între Republica francesă și aliata ei cu privire la Siria și Armenia.

Modul de vedere al publicistului frances e coroborat de diarul *„Le Français"*, care tratéză aceeașĭ tesă cu argumente și mai puternice în contra lui Sinowieff. Ast-fel *„Le Français"* acusă pe ambasadorul rus în modul cel mai formal, că dênsul a agitat în chipul cel mai pasionat și l'a ațîțat pe Sultanul în contra Franciei. Din causa acésta Francia n'a putut obține atâta timp nicĭ o satisfacție. *„Le Français"* admite ca și Victor Bérard, că în adevĕr e implacabil antagonismul între interesele rusescĭ și francese, dér cu tóte acestea ele s'ar fi putut aplana și evita cu ușurință. In casul concret de care e vorba aicĭ, tot rĕul provine din inimiciția personală a lui Sinowieff. Din causa acésta Francia ar trebui sĕ pretindă ca Rusia sĕ dispună odată pentru totdéuna pe ambasadorul ei din Constantinopol, ca dênsul „sĕ dea curs urgent avisurilor primite".

După-cum se vede, totul se reduce la o animositate personală a ambasadorului Sinowieff, care nu e atât de gravă, încât sĕ compromită pretinia cu Francia.

Bülow și Chamberlain. In discursul, ce l'a ținut cancelarul *Bülow* în parlamentul german, cancelarul n'a apĕrat prin nicĭ un cuvênt pe Chamberlain contra atacurilor lui Liebermann-Sonenberg, ba a declarat, că „raporturile amicale între Germania și Anglia *n'au devenit mai ușóre*". Cuvintele lui Bülow erau o alusiune la discursul lui Chamberlain, în care acesta atacase armata germană. Dér nicĭ Chamberlain nu este omul, care sĕ tacă. Indată după atacul din parlamentul german a alergat éră și la Birmingham, unde a ținut un discurs lung pentru a-șĭ apĕra persóna și politica. El dise între altele, că nu retrage nimic din ce a dis și n'are ce sĕ rectifice. Nu vré sĕ dea lecții unui ministru din streinătate, dér *nicĭ nu vré sĕ priméscă ast-fel de lecții.* El nu e responsabil, dise, decât față de domnitorul și compatrioții sĕi.

SCIRILE DILEI.

2 (15) Ianuarie.

„Societá latina". La inițiativa și stăruința marelui panlatin și filoromân Angelo de Gubernatis, e pe cale a-se înființa în Roma o societate cu numirea de mai sus și avênd nobilul scop a promova tóte interesele morale și ideale ale popórelor latine. Din apelul, ce s'a trimis, se vede că *„Societatea latină"* va îmbrățișa tóte țĕrile și ținuturile, în carĭ rĕsună dulcile idiome latine, până în America latină și în România „depărtată, dér pentru aceea legată de Italia și în special de Roma, alma Mater". Societatea va avé o revistă periodică: *„Cronache della Civiltà Latina"* și va aranja conferențe pentru rĕspândirea cunoscințelor despre lucrurile latine. Revista va apare în limba italiană, se vor publica articolĭ și în celelalte limbĭ latine. Taxa anuală e 10 lire (francĭ). Dorim succes și viéță lungă nouei societățĭ, cu scopurĭ atât de frumóse.

Românii din comitatul Bistrița-Năsĕud s'au constituit în club municipal. Președinte la comitetul clubului a fost ales d-l Gerasim *Domide* protopop, ér secretar d-l Dr. Victor *Onișor*. Membrii în comitet sunt d-nii Dr. Dem. *Ciuta*, Simeon *Monda*, Dr. Alex. *Pop*, Dr. Gavril *Tripon*, Dr. Vasile *Pahone*, Dr. Pavel *Tanco*, Ciril *Deacu*, Panfiliu *Grapini*, Ioan *Dologa* și Vasilie *Bălan*.

Belșug de candidațĭ. In comitatul Solnoc-Dobâca sunt vacante actualmente douĕ mandate, cel din Gherla, devenit vacant prin deces, și cel din Deșiŭ prin anularea mandatului contelui Teleki Domokos. Pentru cel dintăi și-au anunțat candidatura: Tisza Coloman, contele K[illegible]rácsonyi Aladar, Gajzágó Ferencz, Dr. Gopcsa László, Esztegar Gergely și Balla Károly, ér pentru cel d'al doilea: baronul Dániel Tibor, baronul Rudnyanszky Iozsef, baronul Thoroczkay Victor, Hentaller Lajos și Gajári Ödön.

Crăciunul la școla română din Sofia. „V. Naț". află din Sofia, că direcțiunea șcólei române de acolo în înțelegere cu agenția diplomatică a României și cu societatea română de ajutor „Unirea", a aranjat în ultima di de școlă o *sĕrbătóre populară cu pom de Crăciun.* Sĕrbătórea a fost presidată de d. Nicolae Mișu, agentul român diplomatic. Au luat parte pe lângă elevĭ și corpul didactic și numĕroșĭ părințĭ ai elevilor, precum și fruntașii coloniei române. Pomul era prea frumos împodobit de elevĭ, sub conducerea corpului didactic. Étă programa serbărei: 1) Bună diminéța la Moș-Ajun (cor.) 2) Colinda: „Florile d'albe" (cor). 3) Plugușorul" (poesie populară cu acompaniament coral). 4) „Mărire 'ntru cele 'nalte" (cor). 5) Piesa populară „Vicleimul". 6) „Mulțĭ anĭ trăiéscă". Corurile au fost formate din elevĭ și eleve, sub conducerea d-lui institutor V. Stroescu. Plugușorul fù recitat de un elev în costum național românesc. Vicleimul a fost jucat de elevii șcólei comerciale, îmbrăcațĭ în costume potrivite piesei și a fost combinat cu cântece de stea. S'au distribuit elevilor: bombóne, fructe, jucării. Societatea română de ajutor „Unirea" a împărțit cu acéstă ocasiune: ghete, rochii, și haine, de aprópe 300 lei. La fine micii elevĭ au mulțumit călduros pentru sprijin și încurajare. Toțĭ au plecat cu mulțumire de resultatele frumóse, ce le dă unirea între Românĭ.

Din Bucovina. In timpul din urmă au devenit vacante douĕ mandate în dieta din Bucovina, și anume: mandatul din Câmpulung representat pănă acum de Dr. G. Popovicĭ, care șĭ-a depus mandatul și a trecut în România, unde șĭ-a cerut împămêntenirea. Al doilea mandat este al curiei marilor proprietarĭ, devenit vacant prin renunțarea profesorului Wolcinski. In locul lui Dr. Popovicĭ, partidul național român a candidat pe protopopul G. Balmoș. Alegerea va avé loc la 13 Februarie.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat dela d-l Dr. Aurel Halic, Lipova 4 cor. (cotisațiune anuală), Dela d-l I. Miga farmacist în Bucurescĭ 5 lei. — D-l *Ioan Săbădeanu*, comerciant în Brașov, a donat la fondul, ce pórtă numele sĕu *100 Lei* într'un scris fonciar urban român Buc. de 5%. Priméscă nobilii donatorĭ cele mai vii mulțămite. — *Direc. școlelor medii gr. or. române din Brașov.*

Un judecător de cerc mort subit. In diua de 12 Ianuarie s'a sĕvêrșit în Ileanda-mare (Solnoc Dobâca) înmormêntarea judecătorului Emil *Pop*, care a repausat în mod subit Vinerea trecută în 10 Ianuarie. Repausatul a fost singurul Român în părțile acelea, care a ocupat o diregĕtorie mai înaltă în justiție și lasă regrete unanime în cercul cunoscuților sĕi.

„Apĕrarea Națională", cunoscutul diar naționalist din Bucurescĭ a întrat cu diua de 1 Ianuarie în al III an al esistenței sale. Cu numĕrul dela 1 Ianuarie numitul diar va continua a apăré sub direcția d-lui *Bogdan Petriceicu-Hașdeu.*

Mulțămită. D-l Nicolae Grozea proprietar, prim curator bisericesc și stimata d-sale soție *Ana* născ. Pantea Popa din Tohanul-vechiŭ, au procurat și au dăruit sf. bisericĭ locale douĕ frumóse covóre unul înaintea prestolului și altul ce traverséză presbiteriul, în valóre de 60 cor. Bunul Dumnedeu sĕ le rĕsplătéscă nobila faptă. *Tohanul-vechiŭ*, diua de anul nou 1902. *Moise Brumboiu* adm. paroch greco-catolic.

Serbarea Eliade Rădulescu. Comitetul constituit pentru serbarea centenarului lui Ioan Heliade Rădulescu, sub presidența d-lui Mihail Pherekyde, a decis în ședința dela 27 Decemvrie, că acéstă serbare sĕ se ție în tótă țéra în ḑiua de 20 Ianuarie, ér nu la 6, timpul fiind prea scurt a se puté face tóte pregătirile pe de-o parte, ér pe de alta școlile și corpurile leguitóre în acea ḑi fiind încă în vacanță. In curênd se va publica programa acestei sĕrbărĭ.

Desminţirea unei visite imperiale. *„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“* declară că sunt absolut lipsite de temeiŭ scirile unui ḑiar engles, după carĭ împĕratul Wilhelm ar visita în curênd Anglia, spre a asista la serviciul funebru cu ocasiunea primei aniversărĭ a morții Reginei Victoria, precum și la încoronarea Regelui Eduard.

Monument pentru alianța franco-rusă. *„Le Nord“*, organul diplomației rusescĭ, publică sub semnătura d-lui Philipe Deschamps, un proiect de monument, care sĕ consacre alianța franco-rusă. După părerea autoruluĭ, monumentul ar presenta pe fațada principală un grup franco-rus, simbolisând alianța pe partea opusă a statuei în mărime naturală, împĕrătésa Maria Feodorowna protejând Franța. In stânga un cartuș, pe care ar fi așeḑat un medalion cu efigiile Țarului Nicolae II, împĕrătesei Alexandra Feodorowna și a d-lui Loubet; ér totul va fi predominat de o statue representând pacea. Pe soclu s'ar înscrie: Franța și Rusia, și pe cele două bas-reliefurĭ 1891, 1896, 1897, 1901 și 1902 Acest din urmă an în vederea visitei președintelui republicei la Paris.

„Revista Ilustrată“, ce apare în Bistrița, de două orĭ pe lună, anunță că dela 1 Ianuarie st. v. a trecut în proprietatea și editura d-lui G. M. Ungureanu, avênd de redactor responsabil pe d-l Dr. Victor *Onișor*. Numĕrul prim se presentă bine, cuprinḑênd material variat. Abonamentul: 6 coróne (8 francĭ).

Țarul pentru ai sĕi. Ḑiarul *„Pravoslavni Vostok“* în ultimul sĕu numĕr, publică în pagina întâia o telegramă iscălită de către d. Fonton ambasadorul Rusiei, prin care representantul Țarului comunică d-lui Dragotin Ilichi, că împĕratul Rusiei i-a ordonat a-i comunica mulțumirile sale pentru urările ce i-a adus d-l Ilichĭ cu ocasiunea ḑilei sale onomastice.

Scarlatina. In orașul Nagy Szalonta (Bihor) de patru lunĭ graséză scarlatina, care a cules deja sute de victime. Șcólele sunt închise de opt sĕptĕmânĭ. Se presupune, că rĕspânditorii acestei bóle ar fi cerșitorii, carĭ se află în numĕr enorm în acest oraș. Autoritățile au luat cele mai riguróse mĕsurĭ pentru impiedecarea lățirei acestei îngrozitóre bóle.

Sórtea lui Andrée. Cunoscutul esplorator al regiunilor polare, Iuliu Payer a ținut la Olmütz (Boemia) o conferență asupra espediției lui Andrée și a spus, că părerea lui e, că îndrăsnețul aeronaut a pierit deja la 2 sĕu 3 ḑile dela plecarea lui. Andrée — a spus Payer — s'a găsit în aceeașĭ situațiune ca un pasager care s'a urcat într'un tren. fără sĕ cunóscă direcția și fără sĕ-l pótă conduce. Esistă în înălțimile nordice curente de aer fórte violente. Aceste vênturĭ recĭ, îngheță în scurtă vreme orĭ-ce ființă viețuitóre și nu se póte nimenĭ apĕra contra acelor gerurĭ.

Esploasiune de petrol. In comuna Rĕstocĭ (Solnoc-Dobâca) erau adunațĭ în séra de 6 Ianuarie mai mulțĭ membri ai unei distinse familii românescĭ, pentru a serba împreună séra de Crăciun. O dómnă din cele de față luând o lampă de masă în mână, ca sĕ caute cu ea ceva în odaia vecină, lampa a esplodat și petrolul vĕrsându-se pe haine, acestea au luat foc. Alergênd soțul dómnei și fratele acestuia în ajutor, flacările au fost stinse, dér amêndoi s'au ales cu rănĭ de arsură la mânĭ. De asemenea și dómna a primit tot la mânĭ grave arsurĭ.

Cura băilor de burnenĭ depurative „Dinșoreanu“ Ploescĭ. Cu acéstă cură ușóră de aplicat și de urmat se póte restabili orĭ-ce suferind, de orĭ-ce bólă, în orĭ-ce timp al anului, fără témă de rĕcélă. La bólele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală séu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănĕtății. Cei carĭ se pot acomoda în locuința lor, se pot curarisi singurĭ acasă, după o instrucție specială bólei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucție e gratuit, asemenea e gratuită și instrucția pentru cei ce vor dovedi, că sunt sĕracĭ fără mijlóce. La casurĭ grave, unde mórtea ar amenința viéța, și medicina nu mai póte da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mĕ póte chema orĭ-cine telegrafic. *Dinșoreanu*, physiolog-hidropat.

Scirĭ mĕrunte din România. Duminecă a fost ḑiua onomastică a ambilor Mitropolițĭ ai țĕrii, Mitropolitul-Primat și Mitropolitul Moldovei. Cu prilegiul acestei ḑile, Regele a adresat telegrame de felicitare ambilor Inalțĭ Prelațĭ.

— S'a hotărît definitiv, ca serbarea centenarului lui *I. Heliade Rădulescu* sĕ se facă în Târgoviște, în ḑiua de 20 Ianuarie.

— In séra ḑilei de anul nou s'a dat balul tradițional la Palat.

— I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei se află într'o stare fórte gravă. Inaltul prelat, este doborît cu totul de vîrsta sa fórte înaintată și se crede, că desnodămêntul fatal nu va întârḑia mult. Episcopul Dunărei de Jos, se află în Iașĭ lângă Mitropolitul Moldovei.

— O telegramă a ḑiarului „Universul“ din Constantinopol spune, că aprópe de Castoria o bandă de brigandĭ bulgarĭ au *asasinat* pe un *Român macedonean bogat*, anume *Stariano*, jefuindu-i casa. Trupele au urmărit banda și s'a dat o luptă crâncenă. Șése tâlharĭ au fost ucișĭ, ér patru au fost prinșĭ și transportațĭ în lanțurĭ la Salonic. Doi soldațĭ turcĭ au fost ucișĭ.

— S'a hotărît definitiv, ca cu începere dela 1 Aprilie 1902, Banca Națională sĕ înființeze două sucursale: una la R.-Vâlcea și alta la Fălticenĭ.

Imbrăcarea copilelor sĕrace.

Brașov, Decemvrie 1901.

Onorată Redacțiune!

Reuniunea femeilor române din loc și anul acesta ca și într'alțĭ anĭ a colectat parale și obiecte pentru îmbrăcarea fetițelor sĕrace dela școlele nóstre.

In prețuita „Gazetă“ s'a făcut o dare de sémă despre festivitatea aranjată de Comitetul parochial al bisecei sf. Nicolae din Scheiŭ și de comitetul Reuniunei cu ocasiunea distribuirii hainelor la copiiĭ sĕracĭ; astăḑĭ îmĭ permit a Vĕ ruga în numele comitetului Reuniunei fem. rom. sĕ binevoițĭ a publica alăturata listă a contribuirilor din partea Onor. public generos, care și în anul acesta la apelul Reuniunei a sărit într'ajutor celor lipsițĭ.

Filiala „Albina“ 50 coróne, Elena Maximilian în memoria decedatului Laurențiu Maximilian, 20 coróne.

Elena Mocanu 40 colacĭ 10 cor., Elenia A. Popovicĭ 16 cor., Tache Stănescu, Ioan I. Ciurcu, Maria de Steriu, Dr. Eugen Mețian, Petru Nemeș, George Nica, A. G. Nica, Elena Săbădeanu, Dr. Hosanu câte 10 coróne.

Zoe Damian, Maria Burduloiu, judele Petru Pop, George Chelariu, prof., câte 8 coróne.

Agnes Dușoiu, Maria G. Stănescu, Președinte Niculae de Sustai, Hermina Cipu, Elena E. Safrano, Dionisie Făgărășianu câte 6 cor.

Balașa Blebea, Elisa de Iechim, Dr. Neculae Mănoiŭ, N. N., Ioan Avrigeanu, Elena Blebea, Octavia Mazuchi, Sofia Enghirliu, Andreiu Bârseanu, prof. câte 5 cor.

Teodor Spuderca, Elisa Adorian, Elena Mureșianu, Surorile Wagner, Frații Mihalovicĭ, Elena B. Baiulescu, Neti Petrescu, Elena Blaga, Luisa Popescu, Smaranda Poteca, Ecaterina Pușcariu, Lucia Bologa, Nicolae Eremias. Baronesa Carais, Andreiu Bidu, Polina Hernea, Maria Maximilian, Elena Voina, Zoe Petric, Maria St. Stinghe, Maria Stinghe, Elena Moldovan, Tinca Bogdan, Elena și Maria Bogdan, George Șerban, Maria D. Lupan, Maria Zănescu, Virginia Vlaicu, Elefterea Safrano, George Furnică, Ioan Dariu învĕțător, Maria Precup câte 4 cor.

Ioan Socaciu prof., N. N.. Susana Laslo, Dumitru Căpățină, Iuliana Androne, Reveica G. Popovicĭ, Pararaschiva Lupan, Maria Cristan, Paraschiva Florea Pernea câte 3 cor.

(Va urma.)

Producțiunĭ și petrecerĭ.

Reuniunea română de cântărĭ din Hațeg va aranja un concert împreunat cu dans, Duminecă, în 19 Ianuarie st. n. 1902 în sala hotelului „Central“ Központi. Începutul la órele 8 séra. Prețul locurilor: Fotel 3 cor.; locul I 2 cor.; locul II 1 cor. 60 banĭ; locul III 1 cor. 20 banĭ; parter 1 cor. Venitul curat este destinat pentru fondul ridicării unei fântânĭ în piața Hațegului. Oferte benevole se primesc cu mulțumită, cuitându-se pe cale ḑiaristică.

Programul: 1) Ch. Gounod: „Serenadă“, quartett pentru sopran, vióră, violoncello și piano, esec. de d-na Elena I. Popovicĭ, d-șóra Ersilia Popovicĭ, d-l Cornel Popovicĭ și d-na Victoria C. Popovicĭ. 2) Verdi: „Potpouri“ din opera „Rigoletto“ pentru pian, esec. de d-șóra Constanța Peovicĭ. 3) Două cântărĭ pentru o voce de alt, esec. de d-șóra Delia Olariu. 4) Ch. Dancla: „Air varié“ pentru vióră, esec. de d-șóra Ersilia Popovicĭ. 5) G. Coșbuc: „La oglindă“, declamată de d-ra Dora Rațiu. 6) A. Hackel: „Die beiden Nachtigallen“, duett pentru sopran și alt, esec. de d-na Elena I. Popovicĭ și d-șóra Delia Olariu. 7) Ch. Dancla: „Symphonie“, trio pentru două vióre și piano, esec. de d-șóra Ersilia Popovicĭ, d-l Cornel Popovicĭ și d-na Victoria C. Popovicĭ. 8) H. Kirchner: Trei doine românescĭ pentru o voce de alt, esec. de d-șóra Delia Olariu. 9) Ch. Gounod: „Ave Maria“, terțet pentru sopran, violoncello și piano, esec. de d-na Elena I. Popovicĭ, d-l Cornel Popovicĭ și d-na Victoria C. Popovicĭ.

Reuniunea meseriașilor și economilor din Alba-Iulia va da o representațiune teatrală împreunată cu dans din incidentul instalărei protopresbiterului gr.-ort. la hotel „Elisabeta“ în 20 Ianuarie st. n. (a doua ḑi de Bobotéză) 1902. Începutul la 7 óre séra. Prețul de întrare: de persónă: locul I 2 cor.; locul II 1 cor. 60 banĭ; locul III 1 cor. 40 banĭ; loc de stat 80 b. NB. Suprasolvirĭ se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale ḑiaristică.

Programul: I Harțiă Rezesul, operă comică de V. Alexandri într'un act; II „Sĕrăcie Lucie“, comedie poporală cu cântece într'un act de I. Vulcan; III „Mama Anghelușe“, comedie într'un act. In pausă se va juca „Călușerul“, „Bătuta“ și „Romanul“.

Literatură.

Recompensele și pedepsele în școla poporală, studiu pedagogic de *d. Dar u*, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 banĭ, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și din librarĭĭ.

Diverse.

O érnă escepțională. Din datele institutului central de meteorologie din Viena asupra lunei Decemvrie pe cei din urmă 50 de anĭ, vedem că acéstă lună în anul 1901 a fost cu aprópe 4 grade supranormală. Numai în anii 1868, 1872 și 1880 a fost luna Decemvrie ceva mai caldă. Luna Decemvrie a fost la 1880 cea mai caldă în aceștĭ din urmă 50 anĭ (3.7"/₀ Cels). Acest Decemvrie dela 1880 n'a fost decât cu $^1/_2{}^0$ mai cald, decât Decemvrie 1901. Temperatura maximală a lunei trecute ($12{\cdot}6^0$) a fost neobicĭnuită, deși s'a întêmplat sĕ fie întrecută altă-dată. Așa d. e. la 1868 a fost o temperatură maximală de 19^0 Celsius. Causa căldurei din érna acésta sunt vênturile, ce ne vin dela oceanul cald. Se scie, că marea este mult mai caldă érna, decât uscatul, și viceversa. Anul acesta presiunea normală a aerului, ce domnesce de obiceiŭ în Rusia, a fost reprimată din cause pănă acuma încă nedescoperite.

Anul nou. În decursul secolilor ḑiua de anul nou a variat de mai multe orĭ. În Francia ḑiua de 1 Ianuarie s'a fixat întâia óră de Carol IX la 1563 prin o ordonanță regală, cunoscută în istorie sub numele *l'ordonnance de Roussillon.* Înainte de data acésta anul nou începea la Paștĭ. La Romanĭ luna primă a anului era Martie și a 10 era Decemvrie. Pe timpul lui Carol-cel-Mare anul începea la Crăciun, ér pe timpul Revoluțiunei francese anul nou se fixase la solistițiul de tómnă 1792. După cum vedem, popórele tinere prefereau sĕ înaugureze anul nou primăvara, pe când națiunile mai îmbĕtrânite fixéză ḑiua unui an nou la o dată nu tocmai frumósă, ca timp. Se pare că vĕd în céța și negura iernii simbolul grijilor, ce le preocupă.

Câtă cafea consumă Statele-Unite. Se scie, că jumĕtate din producțiunea totală a cafelei e consumată în Statele-Unite. Americanii sunt aceia, carĭ beau cea mai multă cafea din lume și consumațiunea pe care o fac ei cresce în fie-care an. Un Yankeu bea aprópe cincĭ kilograme de cafea pe an, pe când Germanul nu bea decât 3 kgr., și Francesul abia 2 kgr. Cât despre Engles, el nu bea decât aprópe o jumĕtate libră de cafea, restul îl înlocuesce cu ceai, beutura sa favorită. Prețul cafelei necesară consumațiunei sĕptĕmânale a Statelor-Unite, trece peste un milion de dolarĭ. Décă e adevĕrat, că cafeaua surexcitéză sistemul nervos și predispune pe cine-va spre veselie, ce populație amusantă trebue sĕ fie în noul continent.

Salisbury distrat. Ḑiarele germane spun, că lordul Salisbury, cu prilejul unei visite la ambasada belgiană, a adormit într'un fotoliu. Nu e mirare, sĕracul, a priveghiat atâta la destinele țĕrei, că, obosit, a putut sĕ adórmă. Mai ales în societatea belgiană și în casa ambasadorului belgian, despre care se scie, că nu e tocmai vorbăreț.

De alt-fel d'o vreme încóce bĕtrânul prim-ministru este atât de distrat, încât i-se întêmplă o mulțime de borobóțe. Astfel se spune, că nu de mult Salisbury și episcopul Londrei erau d'odată în salonul regelui. Regele Eduard, cu óre-care zîmbet pe buze, ḑise episcopului:

— Scii, că mai adineaorĭ Salisbury m'a întrebat, arătând spre d-ta: „Cine este acest preot tînĕr?“...

Episcopul, care nu e chiar tînĕr, era în mare încurcătură și nu scia ce sĕ ḑică.

Regele Eduard îl mângăie însĕ:

— Nu-țĭ face grije din asta. Uite ce am pățit și eu: I-am arătat chiar mai înainte portretul meu *mai nou* și după ce îl privi lung, mi-l dete ḑicênd: — Sĕrmanul, bătrânul — *Buller!*

Bine că n'a vĕḑut în acel portret pe Dewet orĭ Botha! N'ar fi fost mirare.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

„Călindarul Plugarului“

pe anul comun 1902.

A apărut și se póte procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Brașov) „Călindarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8⁰ mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte dile schimbătóre; calculul sărbătorilor mai marĭ; Porturile etc. Urméză partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ și semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urméză Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat și Țéra ungurésca în ordine alfabetică și apoi după lună și di; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucățĭ alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumósa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională“; „Facețĭ pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urméză diferite povețe; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călindarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 banĭ), plus 5 banĭ porto postal. *Vendĕtorilor se dă rabat cuvenit.*

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Ianuarie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd	18 98
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Galbenĭ	Cump.	11.34	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58 50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100	Vênd.	101.—

Cursu a bursa din Viena

Din 13 Ianuarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119 60
Renta de coróne ung. 4%	95 —
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122 30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	101 —
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	94.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	93 75
Impr. ung. cu premii	181 —
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	151 25
Renta de argint austr.	100.—
Renta de hârtie austr.	99.95
Renta de aur austr.	120.40
Losurĭ din 1860.	145.50
Acții de-ale Băncei austro ungară.	15 99
Acții de-ale Băncei ung. de credit	661.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	644.25
Napoleondorĭ.	19 04

„ALBINA“ institut de credit și de economiĭ, în Sibiu.

PUBLICAȚIUNE.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu diua de 31 Decembre 1901 face. . . . . . . K 5.019.500.—

2. Pretensiunile institutului de împrumuturĭ hipotecare, carĭ servesc de acoperirea acestor scrisurĭ fonciare sunt de . . . . K 5 149.122.01

3. Valórea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturĭ hipotecare este de. . . . . . . K 19.489.027 52

4. In sensul §. 97 din statute fondul special pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de . . . K 400.000.—

acesta e îndus în cont separat și plasat în următórele efecte publice:

Nom.	K	2 000	Losurĭ de stat din 1854 cu 3·2%
„	„	8.400	„ „ „ „ 1860 „ 4%
„	„	5 600	Obligațiunĭ cu premii Ung, Hipothekenbank cu 4%
„	„	4.200	Losurĭ pentru regularea Tisei cu 4%
„	„	2 400	Losurĭ pentru regularea Dunărei cu 5%
„	„	6 000	Obligațiunĭ cu premii ale inst. austr. de credit fonc. cu 3%
„	„	200 000	Scrisurĭ fonc. Ungar. Landes Central Sparcassa cu 4½%
„	„	170.000	Scrisurĭ fonc. Pester ung. Comercialbank cu 4½%
„	„	4 000	Acțiune a inst. de cred. func. pt. proprietarii mici cu 5%
„	„	12.000	Renta unific. în hârtie Mai—Novembre cu 4 2%.

Sibiiu, în 5 Ianuarie 1902.

Direcțiunea.

Sz. 12456—1901.
tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jár.-biróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy a „Furnica“ takpénztár végrehajtatónak Tropa János végrehajtást szenvedő elleni 370 korona tőkekövetelés és jár lékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén a felső-zombatfalvi határán fekvő 1?8 sz. teljkvben

350, 351	hrsz.	ingatlanra	320	kor.	7921	hrsz.	ingatlanra	10	kor.
2285, 2286	„	„	94	„	6707	„	„	8	„
2301	„	„	03	„	7037	„	„	2	„
2307	„	„	05	„	7268, 7269	„	„	10	„
2320	„	„	02	„	7273/2	„	„	12	„
2576/1	„	„	12	„	7280	„	„	26	„
3678, 3679	„	„	31	„	7808	„	„	4	„
3982	„	„	32	„	9226, 9231	„	„	21	„
4154	„	„	12	„	9554	„	„	9	„
4178	„	„	14	„	9666, 9667	„	„	21	„
4433	„	„	7	„	9759	„	„	4	„
4699	„	„	8	„	9809	„	„	2	„
7908	„	„	8	„	9813	„	„	6	„

koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 évi Február hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor** Felső-Szombatfalvi községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott s szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1901 évi Október hó 8 án.

A. kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Schuoiter,
kir. albiró.

3791 1.